

بسمه تعالی

قیمت در بازارهای نقدی و آتی

کالاها در دو بازار نقدی و آتی مورد معامله قرار می گیرند، گرچه دو بازار فوق از یکدیگر مجزا هستند ولی به هر حال به شکلی با هم مرتبط هستند. کالاها بصورت نقدی و بر اساس مذاکره در بازار نقدی که عموماً بازار واقعی است، فرید و فروش می شوند.

نوعاً قراردادهای نیاز به تمویل واقعی کالای مورد معامله واقع شده را مطرح می کنند، بعلاوه ممکن است در بحث تمویل، اشاره به تمویل فوری و یا در آینده زمان مشخصی تعیین گردد.

بهرحال بازار آتی ها، فرید و فروش دارایی پایه را بر اساس توافق نامه ای که به قراردادی استاندارد تبدیل شده، تسهیل نموده و به کالایی مشخص اشاره گردیده و بدین معنی نیست که قطعاً کالای فیزیکی رد و بدل شود.

مبنای قرارداد آتی در ارتباط با کیفیت کالا، کمیت کالای قابل تمویل و تاریخ تمویل بسیار مشخص است.

با این حساب بازار آتی خود را درگیر انتقال مالکیت فوری کالا نمی کند مگر اینکه نتیجه قرارداد به تمویل کالا فتم گردد. بنابراین در بازارهای آتی بدون در نظر گرفتن اینکه فردی صامب کالای تمت تملک خود باشد یا نباشد قراردادهای قابل فرید و فروش می باشند.

نمونه پرداخت وجه در بازارهای کالایی که معاملات در آنها بصورت نقدی یا سلف انجام می شود در هر کشوری فرق دارد مثلاً در هندوستان پرداخت وجه کالا تا ۱۱ روز و تمویل کالا نیز ۱۱ روز طول می کشد و اینگونه پرداختها توافق بین فریدار و فروشنده است.

چنانچه عوامل پیش بینی نشده ای اتفاق افتد و منجر به عدم تمویل کالا گردد، فریدار و فروشنده بطور توافقی موضوع را فیصله داده و با یکدیگر تسویه نقدی می کنند.

در بازار معاملات آتی مبتنی بر تسویه مالی که یکی از هدفهای آن خرید و فروش کالا برای آینده است، بر خلاف بازاری که پشتوانه تمویل کالا در آن است، معامله روی قرارداد آتی بر اساس و هدف "مدیریت ریسک" که شامل هرچیز کردن (پوشش ریسک) استوار گردیده، انجام می شود. لذا اکثراً چنین قراردادهایی پیش از تاریخ سررسید قرارداد تسویه مالی شده و قبلی بندرت به تمویل کالا منجر می گردند.

سرمایه گذاران و سوداگران ریسک پذیر (Speculators) که بازیگران کلیدی بازارهای آتی بوده، بدنبال شکار اینگونه قراردادهای هستند تا از حرکت قیمتها سود ببرند و چندان علاقه ای به تمویل گرفتن یا تمویل دادن کالای مورد معامله ندارند. (در فصلهای بعدی توضیح بیشتری داده خواهد شد) اصطلاح پایه و مبنا (Basis) به تفاوت در قیمتهای یک کالا در معاملات نقدی در مقایسه با معاملات آتی مربوط می شود.

قیمت نقدی یعنی قیمت واقعی یک کالای حقیقی موجود در بازار در حالیکه **قیمت آتی** اشاره به قیمت قراردادی دارد که در بازار آتی ها معامله می شود.

گرچه بطور اساسی قیمت‌های نقد و آتی ها متفاوت هستند ولی به علت وابستگی آنها به یکدیگر تمایل به حرکت موازی نزدیک به هم دارند و بدون توجه به شرایط بازار بدلیل اهداف این قراردادها قیمت معاملات آتی و نقدی تمایل به یکسان شدن در تاریخ سررسید دارند. این فرایند تشابه قیمت آتی ها با قیمت نقد بنا به همگرایی یا یکسویی قیمت‌ها (Convergence) معروف است به گونه ای که هر قدر قرارداد آتی ها به تاریخ انقضاء نزدیک می شود، در واقع قیمت قرارداد نقد را نمایان می سازد.

